

UNIwersytet Medyczny w Lublinie
Medical University of Lublin
KATEDRA I ZAKŁAD PERIODONTOLOGII
Chair and Department of Periodontology
ul. Karmelicka 7, 20-081 Lublin, tel./fax (081) 528 79 11
e-mail: periodontologia@tlen.pl

Kierownik Katedry: prof. zw. dr hab. n. med. Joanna Wysokińska-Miszczuk

Lublin, 5.07.2018 r.

Ocena dorobku naukowego, dydaktyczno-wychowawczego i organizacyjnego dr n. med. Ewy Dolińskiej oraz osiągnięcia naukowego pt.: „Ocena wybranych protokołów niechirurgicznego leczenia zapaleń przyzębia”

1. Ogólna charakterystyka sylwetki Habilitantki i ocena Jej osiągnięć dydaktyczno-wychowawczych i organizacyjnych.

Dr n. med. Ewa Dolińska, po odbyciu w latach 1998-2003 studiów stomatologicznych na Oddziale Stomatologii Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Białymstoku, uzyskała dyplom lekarza stomatologa, z wynikiem bardzo dobrym, w roku 2003.

W latach 2004-2005, pracowała, jako asystent w Zakładzie Stomatologii Zachowawczej, a od 2006 roku do chwili obecnej – w Zakładzie Chorób Przyzębia i Błony Śluzowej Jamy Ustnej AM/UM w Białymstoku.

Rozprawę doktorską pt.: „Wpływ wybranych antyseptyków na stan kliniczny przyzębia”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dr hab. Wandy Stokowskiej, obroniła w 2009 roku, a w 2011 roku – awansowała na stanowisko adiunkta Zakładu, w którym pracowała.

Habilitantka, w 2010 roku zdała egzamin specjalizacyjny z zakresu periodontologii.

Od początku pracy na Uczelni, dr n. med. Ewa Dolińska, prowadzi zajęcia ze studentami stomatologii. W latach 2004-2006 prowadziła ćwiczenia z zakresu stomatologii zachowawczej z endodontcją na roku III i IV, a od roku 2006 – ćwiczenia, seminaria i wykłady na roku IV i V z zakresu chorób tkanek przyzębia i błony śluzowej jamy ustnej.

W roku 2008, ukończyła Ona kurs pedagogiki i dydaktyki na Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku.

Od 2012 roku, Habilitantka jest opiekunem Periodontologiczno-Implantologicznego Studenckiego Koła Naukowego, działającego przy Zakładzie Chorób Przyzębia i Błony

Śluzowej Jamy Ustnej, w ramach działalności którego, pogłębia wiedzę z periodontologii oraz wdraża studentów w prowadzenie badań naukowych. Wynikiem tego jest otrzymanie przez studenta w 2014 r. nagrody, za napisaną pracę kazuistyczną w konkursie Medycyny Praktycznej Stomatologia „Best Clinical Paper”.

W ramach działalności dydaktycznej, dr Dolińska, była wielokrotnie kierownikiem organizacyjnym i prowadzącym kursy, wykłady i warsztaty z zakresu periodontologii i implantologii, zarówno dla studentów jak i lekarzy stomatologów.

Oprócz tego, była Ona również kierownikiem dwóch ukończonych specjalizacji oraz dwóch lekarzy – w trakcie specjalizacji z zakresu periodontologii.

Poza tym, Habilitantka była wielokrotnie zapraszana do wygłoszenia wykładów na licznych zjazdach, sympozjach i konferencjach naukowych, zarówno w kraju, jak i za granicą.

Była Ona także członkiem Komitetów Organizacyjnych czterech Międzynarodowych Konferencji Naukowych.

Habilitantka trzykrotnie brała udział w przygotowywaniu przeprowadzenia egzaminów wstępnych na Uniwersytet Medyczny w Białymstoku.

W 2016 roku współpracowała Ona także z Biurem Promocji i Rekrutacji UMB.

Za pracę na Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku, Komisja do Spraw Oceny Kadry, w latach 2013-14 przyznała Jej ocenę wyróżniającą.

Po zdaniu egzaminu specjalizacyjnego w 2010 roku, aktywnie pracuje Ona zawodowo jako periodontolog. Cały czas pogłębia swoją wiedzę praktyczną i teoretyczną, uczestnicząc w licznych konferencjach, kursach, sympozjach i warsztatach praktycznych, zarówno polskich, jak i zagranicznych.

W ramach samodoszkolenia się, Habilitantka ukończyła również, w latach 2012 i 2013, dwa zawodowe szkolenia językowe: „Komunikacja kliniczna w języku angielskim” – poziom C1+ i C2.

Podsumowując tę część oceny, należy stwierdzić, iż dr n. med. Ewa Dolińska, jest bardzo dobrym, cenionym przez studentów i przełożonych – dydaktykiem, szczerze zamięowanym w swojej pracy ze studentami. Jest Ona także wspaniałym, cieszącym się dużym uznaniem – wykładowcą.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że Habilitantka, mimo wielu zajęć naukowych i dydaktycznych, nie zaniedbuje pracy jako lekarz praktyk.

Jest Ona również bardzo sympatyczna i koleżeńska i w związku z tym, cieszy się dużym zaufaniem wśród swoich przełożonych, kolegów, współpracowników, studentów i pacjentów.

2. Ocena dorobku naukowego.

Przedstawiony mi do oceny dorobek naukowy dr n. med. Ewy Dolińskiej, jako pierwszego autora, lub współautora, według wykazu z Biblioteki Głównej UM w Białymstoku, obejmuje 26 pełnotekstowych prac oryginalnych, z czego 10 opublikowanych jest w czasopismach posiadających Impact Factor (łącznie IF=18,422, oraz 321 pkt KBN/MNiSW).

Oprócz tego dr Dolińska jest autorem 4-ch prac kazuistycznych (KBN/MNiSW=16), 7-miu prac poglądowych (KBN/MNiSW=38) oraz 9-ciu prac w suplementach czasopism (IF=4,143, KBN/MNiSW=82).

Dr Dolińska, w swoim dorobku naukowym, posiada także autorstwo dwóch rozdziałów oraz współautorstwo również dwóch rozdziałów w książce pt. „Regeneracja tkanek przyzębia”.

Habilitantka jest również autorem lub współautorem 28-miu doniesień zjazdowych, z czego 25 wygłoszono na konferencjach międzynarodowych.

Łączna liczba punktów za publikacje i cały dorobek naukowy Habilitantki, przedstawiony przez Bibliotekę Główną UM w Białymstoku, wynosi: **IF=18,422, KBN/MNiSW=375, Index Copernicus=888,03, liczba cytowań wg Web of Science: Care Collection 47 h-index-5, All Databases 71 h-index-6.**

Dysertacja doktorska, publikacje naukowe, rozdziały w książkach oraz doniesienia zjazdowe dr n. med. Ewy Dolińskiej, dotyczą konsekwentnie ukierunkowanych, w zasadzie trzech głównych grup tematycznych i są odzwierciedleniem Jej zainteresowań naukowych i kliniczno-badawczych.

Prace te – jak już wyżej pisałam, można podzielić na następujące 3 grupy tematyczne:

- 1) **Niechirurgiczne oraz chirurgiczno-regeneracyjne** – w tym leczenie recesji dziąseł – **leczenie chorób tkanek przyzębia.**

W pracach tych Autorka zajmowała się m.in. tematem dodatkowego wykorzystania antyseptyków w postaci płukanek, ozonoterapii patologicznych kieszonek, a także wpływu piaskowania poddziąsłowego, jako jednych ze składowych terapii niechirurgicznego leczenia chorób tkanek przyzębia.

Innym tematem zainteresowań naukowych Habilitantki, było chirurgiczne leczenie regeneracyjne ubytków kości wyrostków zębodołowych szczęk, z zastosowaniem różnych materiałów kościozastępczych i ich ocena kliniczna.

Do tej grupy tematycznej badań Autorki, zaliczyć należy również prace naukowe omawiające przyczyny i metody leczenia recesji dziąsłowych.

- 2) **Leczenie zmian na błonie śluzowej jamy ustnej.**

Do tej grupy prac, zaliczyć należy opisy badań wpływu terapii fotodynamicznej, na zmiany liszaja płaskiego i leukoplakii w jamie ustnej pacjentów.

Oprócz tego Habilitantka była również współautorem cyklu prac dotyczących zmian w jamie ustnej u osób z zespołem Downa.

3) Epidemiologiczne badania stanu zdrowia jamy ustnej dzieci 12-letnich.

Na początku swej pracy zawodowej, Habilitantka zajmowała się i opisywała problemy związane z istnieniem choroby próchnicowej i chorób tkanek przyzębia u dzieci 12-letnich, zamieszkujących województwo podlaskie.

Dr n. med. Ewa Dolińska w latach 2010-2017, kierowała oraz była członkiem wielu zespołów w projektach badawczych i naukowych realizowanych w ramach środków Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Za pracę naukową, otrzymała Ona Nagrodę Naukową II-go stopnia w 2015 roku, oraz III-go stopnia- w 2012 roku, od JM Rektora Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Habilitantka od 2005 do 2012 roku, była członkiem Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego a od 2013 roku do chwili obecnej, jest członkiem Polskiego Towarzystwa Periodontologicznego oraz European Federation of Periodontology.

Reasumując, pragnę stwierdzić, iż dorobek naukowy dr n. med. Ewy Dolińskiej, jest bardzo wartościowy, a tematyka badawcza ukierunkowana na coraz trudniejsze i bardziej pionierskie zagadnienia z pogranicza kilku specjalności stomatologicznych, a nawet i niektórych - ogólnolekarskich.

Rzetelnie udokumentowane prace, wyważone wnioski, a przede wszystkim ich poznawczy i praktyczny charakter, przemawiają za uznaniem tego dorobku, jako znaczącego i świadczącego o dużej dojrzałości naukowej Habilitantki.

Z załączonego do oceny dorobku naukowego, spisu prac naukowych i ich kserokopii, rozdziałów, referatów i wystąpień oraz kursów wynika, iż jest Ona bardzo aktywna naukowo. Swoje interesujące badania naukowe przedstawia nie tylko w postaci publikacji czy rozdziałów w czasopiśmie i monografiach polskich i zagranicznych, lecz również na licznych konferencjach, zjazdach i sympozjach naukowych – zarówno krajowych jak i zagranicznych.

Oceniana powyżej część Jej pracy zawodowej, świadczy o Jej pełnej dojrzałości zarówno naukowej, jak i klinicznej i dydaktyczno-organizacyjnej.

3. Ocena osiągnięcia naukowego, będącego podstawą postępowania habilitacyjnego – cyklu publikacji powiązanych tematycznie, pt.: „Ocena wybranych protokołów niechirurgicznego leczenia zapaleń przyzębia”.

Przedstawione mi do oceny w/w osiągnięcie naukowe Habilitantki, składa się ze spójnego tematycznie cyklu pięciu prac, o łącznej punktacji: **102 punkty MNiSW** oraz sumarycznym współczynnikiem **Impact Factor=6,169**. W skład powyższego cyklu habilitacyjnego weszły: 4

oryginalne, pełnotekstowe, impaktowane prace naukowe, z których w dwóch Habilitantka jest pierwszym autorem, oraz 1 praca pogładowa, w której dr Dolińska jest pierwszym autorem.

Jak wiemy, niechirurgiczne leczenie chorób przyzębia, jest podstawową metodą leczenia periodontologicznego. Od wielu lat, najgłówniejszym i bardzo efektywnym składnikiem tego leczenia, jest skaling zębów wraz z wygładzeniem powierzchni korzeni. Mechanoterapia ta, wdrożona wraz ze skrupulatną higieną jamy ustnej, u większości pacjentów z chorobami przyzębia, jest wysoce skuteczna, i zazwyczaj prowadzi do wygaszenia stanu zapalnego i zatrzymania destrukcji tkanek przyzębia. Jednak nie u wszystkich pacjentów i nie wszystkie potencjalnie patogenne dla przyzębia bakterie są wówczas eliminowane. W takich przypadkach należy wdrożyć antybiotykoterapię miejscową nawet ogólnoustrojową. Jednak powszechne nadużywanie antybiotyków w leczeniu zapaleń przyzębia, budzi wiele kontrowersji, i niesie ze sobą poważne zagrożenia, jak np. oporność bakterii, nadwrażliwość lub reakcje alergiczne, toksyczne efekty uboczne substancji czynnej czy też interakcje z innymi lekami, przyjmowanymi przez pacjenta. W związku z powyższym, klinicznie poszukiwane są nowe alternatywne formy terapii, które dorównałyby skutecznością dodatkowemu podaniu antybiotyku.

Dlatego też **temat cyklu prac**, będącego podstawą postępowania habilitacyjnego, podjętego przez Autorkę, uważam za bardzo aktualny, celowy i mający niebagatelny aspekt medyczny i społeczny.

We **wstępie**, Autorka wprowadza czytającego w podjęty, bardzo trudny temat, a następnie dość szczegółowo omawia konieczność i zalety prowadzonych przez Nią badań.

W dalszej kolejności Habilitantka omawia bardzo szczegółowo „**Badania własne**”. W **pracy nr 5**, Habilitantka opisała projekt badań, celem którego, było zbadanie, czy dodatkowa do mechanoterapii konwencjonalnej, przeciwbakteryjna terapia fotodynamiczna, może być alternatywą dla ogólnego podawania antybiotyku – u pacjentów z agresywnym zapaleniem przyzębia. Jak wynikało z bardzo dokładnie przeprowadzonych i opisanych przez Autorkę badań, w porównaniu pomiędzy grupami badanymi, terapia z wykorzystaniem antybiotykoterapii ogólnej, okazała się jednak skuteczniejsza.

Oprócz powyżej opisanych badań, Habilitantka pobierała w czasie ich przeprowadzania – również płyn dziąsłowy z najgłębszych kieszonek patologicznych u wszystkich pacjentów, z którego oznaczała metaloproteinazę 8 i 9 (**praca nr 4**). W badaniach tych wykazano, iż mechanoterapia z dodatkową aplikacją amoksycyliny i metronidazolu, istotnie statystycznie obniża stężenie melaproteinazy 8, w płynie kieszonki dziąsłowej.

W związku z dużym rozpowszechnieniem chorób tkanek przyzębia oraz coraz większą potrzebą efektywnej terapii periodontologicznej, z jak największym ograniczeniem stosowania antybiotykoterapii ogólnej, Habilitantka, w dalszej części swej dociekliwości naukowej, zajęła

się badaniem roli naturalnych peptydów antybakteryjnych w jamie ustnej, oraz potencjalnymi możliwościami ich wykorzystania klinicznego, zwłaszcza u pacjentów z chorobami przyzębia, co dokładnie przedstawiła w **pracy nr 3**.

W związku z faktem, iż α -defensyny (HNP1-3) pochodzą z neutrofilii, Habilitantka postanowiła zbadać i opisać ich obecność u pacjentów z agresywnym (**praca nr 2**) oraz przewlekłym (**praca nr 1**) zapaleniem przyzębia, w płynie kieszonki dziąsłowej oraz oznaczyć ich stężenie po 3 i 6 miesiącach od niechirurgicznego leczenia, z dodatkowym zastosowaniem antybiotykoterapii ogólnej. W pracach tych dr Dolińska wykazała, że α -defensyny, były obecne w GCF pacjentów z przewlekłym zapaleniem przyzębia, zarówno przed, jak i po mechanoterapii z antybiotykoterapią ogólną, natomiast u pacjentów z agresywnym zapaleniem przyzębia, mimo zastosowania tej samej terapii, nie odnotowano statystycznie istotnych zmian w stężeniu HNP1-3.

Powyżej opisane i przeprowadzone przez Habilitantkę badania, należą do nowatorskich, gdyż w dostępnej literaturze fachowej, istnieje bardzo niewiele doniesień, opisujących obecność HNP1-3 w płynie kieszonek zarówno zdrowych, jak i patologicznych, oraz wcześniej nie prowadzono jej oznaczeń po przeprowadzonej niechirurgicznej terapii chorób tkanek przyzębia.

Badania przeprowadzone i opisane w cyklu prac, stanowiących osiągnięcie habilitacyjne, skłoniło Habilitantkę do wyciągnięcia siedmiu podsumowujących, logicznych i zwięzłych **wniosków**. Są one merytorycznie w pełni uzasadnione i wskazują na to, iż założone przez Autorkę w pracach - cele badawcze, zostały w pełni osiągnięte. Zredagowano je w trafny sposób i świadczą one o dużej wiedzy, zarówno teoretycznej, jak i praktycznej Autorki, z zakresu wielodyscyplinarnego tematu badań.

Do opracowania, dr Dolińska, dołączyła również „**Piśmiennictwo**”, składające się z 16-tu pozycji najnowszej – z obecnego stulecia (oprócz 2-ch pozycji) – literatury. Bibliografia ta jest starannie dobrana i w języku angielskim, co świadczy o bardzo dobrej znajomości tego języka przez Habilitantkę.

Reasumując, przedstawiony mi do oceny cykl prac habilitacyjnych dr n. med. Ewy Dolińskiej, oceniam bardzo pozytywnie i wysoko. Na podkreślenie zasługuje duży wkład pracy w wielokierunkowe, nowatorskie badania kliniczne oraz szczegółowa i nowoczesna analiza otrzymanych wyników.

W wyniku oceny swych badań, Autorka udowodniła, jak wielka jest konieczność dalszych poszukiwań alternatywnych, skutecznych i bezpiecznych dla organizmu człowieka - metod niechirurgicznego leczenia chorób tkanek przyzębia.

Uważam także, że zarówno podjęty przez Autorkę temat badawczy, jego założenia, jak i przeprowadzone badania, wskazują na dużą umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowo-badawczej. Otrzymane wyniki badań, podkreślają, jak już wcześniej pisałam,

nowatorstwo i zasadność tego przedsięwzięcia. Dotyczą one bowiem problemów ogromnie ważnych i wymagających pilnych i odważnych rozwiązań leczniczych.

4. Wniosek końcowy.

Po dokładnej i wnikliwej analizie życiorysu dr n. med. Ewy Dolińskiej, Jej znaczącego dotychczasowego dorobku naukowego, Jej pracy dydaktyczno-wychowawczej, organizacyjnej i klinicznej, a szczególnie Jej cyklu artykułów habilitacyjnych stwierdzam, że jest Ona osobą w pełni dojrzałą do samodzielnej pracy naukowej, ponieważ dysponuje dużą wiedzą w zakresie stomatologii a zwłaszcza periodontologii.

Umie Ona również stawiać sobie poważne wyzwania i rozwiązywać najtrudniejsze problemy naukowe. Bardzo dobrze umie także prowadzić badania naukowe i przedstawiać je zarówno we właściwej postaci monograficznej, jak i ustnej na różnego rodzaju Sympozjach Naukowych, zarówno polskich, jak i zagranicznych.

Stwierdzam więc, iż dr Dolińska, spełnia wszystkie warunki konieczne do ubiegania się o nadanie Jej stopnia naukowego doktora habilitowanego.

W związku z powyższym, mam zaszczyt przedstawić Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów oraz Pani Dziekan Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologii i Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku wniosek, o dopuszczenie **dr n. med. Ewy Dolińskiej** do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Z poważaniem,

Prof. dr hab. n. med. Joanna Wysokińska-Miszczyk

Recenzent dorobku

